

A bíróság dr. Frivaldszky Gáspár (2890 Tata, Arany János u. 20.) kérelmezőnek, Tata Város Helyi Választási Bizottsága (2890 Tata, Kossuth tér 1.) kérelmezett ellen, helyi népszavazási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásában meghozta a következő

v é g z é s t :

A bíróság a kérelmezett 2020. szeptember 4. napján kelt, 17/2020. (IX.04.) számú határozatát helybenhagyja.

Köteles a kérelmező az állam javára, külön felhívásra megfizetni 10.000,- (tízezer) Ft eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A bíróság a rendelkezésre álló közigazgatási iratok, a kérelmező felülvizsgálati kérelme és a kérelmezett védírata alapján az alábbi tényállást állapította meg:
- [2] A kérelmezett 2020. szeptember 4. napján kelt, 17/2020. (IX.04.) számú határozatával megtagadta a Szalay Ildikó magánszemély által helyi népszavazásra benyújtott azon kérdés hitelesítését, hogy, „egyetért -e Ön azzal, hogy a helyi védelem alatt álló, az 1713 hrsz.-on álló, az Esterházy fedett lovardához és a Lóistállóhoz vezető út kapuját még átmenetileg se lehessen lebontani?“. A határozat indokolása szerint a kérdés a jogszabály által előírt aláírásgyűjtő íven került benyújtásra és nem tartozik a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) által tiltott tárgykörbe. A határozat indokolása szerint Tata Város Önkormányzat képviselő-testületének a településképi védelméről szóló 29/2018. (XII.20.) számú önkormányzati rendelete (településképi rendelet) alapján a 1713 hrsz.-ú, Tata Város Önkormányzatának tulajdonában álló kapu HE-1 szintű helyi védettséget élvez. A településképi rendelet 7. § (1) bekezdése szerint helyi védelem alatt álló (HE-1) építmény esetén az építményt, építményrészt, (HE-2) építmény esetén a védelem alatt álló építményt, a (2) pontban foglaltakon kívül, csak a védelem megszűnése esetén lehet elbontani. A (2) bekezdés szerint a helyi védelem alatt álló építmény, építményrész életveszélyes állapotát szakértői véleménnyel kell igazolni. Ha a helyi védelem alatt álló építményt, építményrészt a szakértői vélemény alapján le kell bontani, a védett értéket az eredeti formájában vissza kell építeni. Helyi védelem alatt álló építményt, építményrészt elbontani kizárólag a bontáshoz hozzájáruló településképi vélemény, valamint az egyéb jogszabályokban meghatározott engedélyek birtokában lehet. A határozat indokolása szerint a helyi védelem alatt álló építményt a védelem megszűnése esetén, vagy kizárólag életveszélyes állapot kialakulása esetén lehet szigorú előírások (egyéb hatósági engedélyek birtokában) és az eredeti állapot visszaállításának kötelezettsége mellett lebontani. A helyi településképi rendelet előírásából az is következik, hogy a bontásra nem csak a helyi

szabályok, hanem központi jogszabályokban foglalt előírások is vonatkoznak. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) számú Korm.rendelet 109. §-a alapján építményt vagy annak egy részét csak úgy szabad elbontani, hogy ez a szomszédos földrészletek és építmények, továbbá visszamaradó építményrészek állékonyságát, rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságát ne veszélyeztesse, környezetét ne szennyezze, az egészséget ne károsítsa, valamint az épített környezet értékeinek védelmére vonatkozó (településképi-, építészeti érték- vagy műemlékvédelmi) érdeket, továbbá táj- és természetvédelmi érdeket ne sértsen. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 34. § (2) bekezdés e) pontja alapján a bontási engedélyezési eljárás lefolytatása az építésügyi hatóság hatáskörébe tartozik. A képviselő-testület nem építésügyi hatóság és a településképi vélemény kiadása sem tartozik a feladat-, illetve hatáskörébe. A népszavazásra javasolt kérdésből nem olvasható ki, hogy a népszavazás arra irányuljon, hogy azt tiltsa meg, hogy a képviselő-testület építési engedélyezési eljárást kezdeményezzen. A kérdésben szereplő kapuzat helyreállítására a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Építési és örökségvédelmi Osztálya 2015-ben építési engedélyt adott ki, amelyben szigorú örökségvédelmi előírásokat fogalmazott meg az eredeti állapot helyreállítására vonatkozóan. Ha a népszavazás eredményeképpen a településképi rendeletben foglalt fent idézett szabályozás a 1713 hrsz.-ú ingatlanon található kapura nem vonatkozna, azt eredményezné, hogy azt még életveszélyes állapotban sem lehetne lebontani, ami súlyos következményekkel is járhat. A népszavazás alkotmányos céljaival összeegyeztethetetlen a jogalkotót ilyen súlyú döntésre kényszeríteni. Felmerülhet a kérdésegyértelműség követelményének sérelme is, tekintettel arra, hogy az „átmenetileg” kifejezés nem pontosan meghatározható. A határozat indokolása szerint a kérdés sérti az Nsztv. 32. § (1) bekezdésében foglaltakat, továbbá a jogalkotói és választópolgári egyértelműség Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt követelményét is.

- [3] A határozattal szemben a kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben a kérdés hitelesítését kérte. A kérelmező felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy Tata város polgármestere egy lakossági fórumon a közelmúltban bejelentette, hogy egy, az Öreg-tó partján tervezett luxusberuházás érdekében elképzelhetőnek tartja a tóhoz vezető út felett található helyi védettséggű kapu lebontását, majd újraépítését. A felvetés nagy felháborodást váltott ki városszerte. A helyi választási bizottság által elutasított kérdés azt szeretné elérni, hogy Tata város lakossága dönthessen arról, hogy a történelmi kaput le lehessen-e bontani egy magánépítkezés megkönnyítése érdekében. A kérelmező álláspontja szerint a kérelmezett irreleváns tényekre és téves jogszabályi helyekre alapozta döntését, amikor a kérdés hitelesítését megtagadta. A kérelmező előadta, hogy nincs jelentősége az ügy szempontjából annak, hogy a képviselő-testület nem építésügyi hatóság és az is irreleváns, hogy az építésügyi hatóság 2015-ben a kapuzat helyreállítására kötelezte az önkormányzatot. A kérelmezett határozatában több olyan magasabb szintű jogszabályt is megemlíti, amely nyilvánvalóan felülírja az önkormányzat képviselő-testületének mindenkorai szándékát, általa hozott helyi rendeletet, vagy akár a rá kötelező érvényű helyi népszavazás kötőerejét. Hivatkozott arra, hogy a 2015. évben történt kötelezést is egy magasabb szintű jogszabály, törvény írta elő, és nyilvánvaló jogi abszurditás a kérelmező álláspontja szerint azt állítani, hogy a képviselő-testület egy ilyen, törvényen alapuló kötelezésnek egy helyi népszavazás miatt ne tudna a jövőben eleget tenni. Egyetlen helyi népszavazás sem alkalmas arra, hogy egy Országgyűlés által elfogadott törvényi rendelkezést hatályon kívül helyezzen vagy módosítson. Számos más jogszabály is bontásra kötelezheti a tulajdonost, ilyen többek között a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:26. §-a is. A feltenni kívánt kérdés a képviselő-testület döntését hivatott befolyásolni, nem az Étv.-t vagy a Ptk.-t kívánja módosítani. A településképi

rendelet nem változna, érvényben maradna, így a kérelmezett határozatának indokolásában idézett 7. § (2) bekezdés értelmében továbbra is lehetőség lenne életveszély esetén az építmény elbontására. Mindezek alapján a kérelmező álláspontja szerint a kérdés megfelel az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének. A kérelmező sérelmezte, hogy a határozat indokolásában a kérelmezett csak utalt arra, hogy felmerülhet a kérdés kapcsán a kérdésegyértelműség követelményének sérelme, azonban ezt semmivel sem támasztotta alá.

- [4] A kérelmezett védiratában a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte. A kérelmezett előadta, hogy a felülvizsgálati kérelem több olyan kérdést érint, amelynek vizsgálata nem tartozott a helyi választási bizottság hatáskörébe. A kérelmezett álláspontja szerint nem vitás, hogy a kérdéssel érintett kapu Tata város önkormányzatának tulajdonában áll, aminek az a következménye, hogy a kérdés ebben az értelemben a képviselő-testület feladat- és hatáskörét érinti. Tény, hogy a kérdés nem tartalmazza a képviselő-testület kifejezést, ebből következően nincs a kérdésnek címzettje és a kérdés megfogalmazásából nem olvasható ki képviselő-testületi hatáskör. Amennyiben a kérdés megfogalmazására úgy került volna sor, hogy a képviselő-testület a kapu lebontását ne kezdeményezhesse, akkor egyértelmű lett volna, hogy egy eredményes népszavazás esetén a képviselő-testület nem kezdeményezheti a kapu lebontását.
- [5] A kérelmező felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint **nem alapos**:
- [6] *Az Nsztv. 39. § (1) bekezdése alapján a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.*
- [7] A bíróság a jelen eljárásban azt vizsgálta, hogy jogszerűen járt-e el a kérelmezett, amikor 17/2020. (IX.04.) számú határozatával megtagadta annak a helyi népszavazásra benyújtott kérdésnek a hitelesítését, hogy „egyetért -e Ön azzal, hogy a helyi védelem alatt álló, az 1713 hrsz.-on álló, az Esterházy fedett lovardához és a Lóistállóhoz vezető út kapuját még átmenetileg se lehessen lebontani?”.
- [8] A kérelmezett a kérdés hitelesítését arra hivatkozással tagadta meg, hogy egy eredményes népszavazás esetén a képviselő-testületnek arra sem lenne lehetősége, hogy életveszélyes állapot esetén lebontassa a kaput. A kérdésegyértelműség követelményének sérelme körében utalt arra, hogy az átmenetileg kifejezés nem pontosan meghatározható.
- [9] A kérelmező felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint, egy eredményes népszavazás nem lenne kihatással a képviselő-testület azon hatáskörére, hogy a vonatkozó rendeletek értelmében, életveszélyes állapot esetén intézkedhessen a kapu lebontása iránt.
- [10] A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdésben szereplő tatai 1713 hrsz.-ú ingatlan az önkormányzat tulajdonában áll, a rajta álló kapu pedig helyi védettségben részesül. A kapuval kapcsolatos építési vagy bontási tevékenység, építésügyi eljárás kezdeményezésére a képviselő-testület jogosult. Tata Város településképi rendeletének 7. § (2) bekezdése alapján bontásra kizárólag a védelem megszűnése esetén vagy életveszélyes állapot kialakulásakor kerülhet sor.
- [11] A helyi népszavazásra javasolt kérdés célja az, hogy a kaput ne lehessen elbontani egy

beruházás megvalósításának könnyítése érdekében. A kérdés azonban azt a látszatot kelti, hogy a képviselő-testület önállóan is dönthet a kapu elbontásáról, azonban annak engedélyezéséhez egy építésügyi hatósági eljárás szükséges. A kérdés valójában arra irányul, hogy a képviselő-testület ne kezdeményezhesse az építésügyi hatóság előtt a kapu lebontását arra az időre, ameddig egy esetleges beruházás megvalósítása zajlik. A kérdés mögöttes tartalma, az átmenetileg kifejezés, valamint a kérdés valódi célja magyarázatot igényel. A helyi népszavazásra javasolt kérdés alapján, egy eredményes népszavazás esetén a képviselő-testület átmenetileg, még életveszélyes állapot kialakulása esetén sem kezdeményezhetné a kapu lebontásának engedélyezését. A kérdés nem tartalmaz kivételt az életveszélyes állapot kapcsán, így annak kialakulása esetén sem tehetné meg a képviselő-testület, hogy bontási engedélyezési eljárást kezdeményezzen, vagyis a településképi rendelet módosítása is szükségessé válhat.

- [12] A kérelmező maga is hivatkozik az Étv. 42. § (2) bekezdésében foglaltakra, mely alapján a hatóságnak egy építmény bontását, átalakítását vagy az életveszélyes állapot megszüntetését el kell rendelnie. A kötelezés teljesítése az önkormányzat feladata lenne, azonban a képviselő-testület egy eredményes helyi népszavazás esetén nem intézkedhetne, mert a kérdés alapján mindenféle bontási tevékenység elvégzése (akár általa kezdeményezett, akár kötelezés alapján elvégzendő) tiltott lenne a képviselő-testület számára. Az építésügyi eljárás kezdeményezési jogának korlátozása és az esetleges településképi rendelet módosítása olyan mögöttes tartalom, amely a választópolgár számára nem derül ki egyértelműen a kérdés elolvasásakor. Ahhoz, hogy a kérdésből levezethető legyen a képviselő-testület feladat-és hatásköre, magyarázat szükséges és a választópolgártól nem várható el, hogy egy helyi népszavazásra javasolt kérdés megfontolásakor több lépést tartalmazó logikai láncolaton keresztül jusson el addig, hogy pontosan értse miről is szavaz.
- [13] A Kúria a Knk.IV.37.391/2017/3. és Knk.VII.37.411/3017/3. számú eseti döntéseiben is rögzíti, hogy az alkotmánybíróság által kidolgozott egyértelműségi teszt értelmében a népszavazáshoz való jog garanciája a felteendő kérdés egyértelműsége. E körben vizsgálendő az egyértelmű megválaszolhatóság, aminek feltétele az, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés egyféleképpen érthető legyen. A kérdés nem lehet megtévesztő, vagy további magyarázatot igénylő.
- [14] A jelenleg hatályos Nsztv. 39. § (1) bekezdése megköveteli a jogalkotói egyértelműséget, vagyis azt, hogy a helyi népszavazásra feltett kérdés úgy kerüljön megfogalmazásra, hogy a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. A helyi népszavazásra javasolt kérdés a vonatkozó jogszabályok ismeretét és értelmezését igényli, mind a választópolgár, mind pedig a képviselő-testület részéről, ezért sem a választópolgári, sem pedig a jogalkotói egyértelműség követelményének nem felel meg.
- [15] Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy a helyi népszavazásra feltett kérdés az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében rögzített egyértelműség követelményébe ütközik, ezért jogszerűen járt el a kérelmezett, amikor 17/2020. (IX.04.) számú határozatával a kérdés hitelesítését megtagadta. Erre figyelemmel a bíróság a kérelmezett 17/2020. (IX.04.) számú határozatát az Nsztv. 57. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [16] A bíróság az alaptalan felülvizsgálati kérelmet előterjesztő kérelmezőt kötelezte az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése szerinti illeték megfizetésére.

[17] A végzés elleni jogorvoslat lehetőségét az Nsztv. 57. § (3) bekezdése zárja ki.

Győr, 2020. október 28.

dr. Járfás András s.k.
a tanács elnöke

dr. Simon Mária s.k.
bíró

dr. Pálfay Szilárd s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
kiadó

